

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до першої редакції проекту національного стандарту
ДСТУ XXXX:20XX «Бензини автомобільні
довготривалого зберігання. Технічні умови»

1 Підстава розроблення проекту національного стандарту

1.1 Підставою для розроблення національного стандарту ДСТУ XXXX:20XX «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» є:

- закон України «Про державний матеріальний резерв»;
- розпорядження Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2009 року № 1498 «Про схвалення Концепції створення в Україні мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів на період до 2020 року»;
- імплементація Директиви 2009/119/ЄС Європейського Парламенту та Ради стосовно зобов'язання держав-членів ЄС щодо підтримки мінімальних запасів сирової нафти та/або нафтопродуктів;
- договір № 10/3 від 29.07.2016 р. між ТОВ «НДІ «МАСМА» та УкрНДІ «Ресурс» - «Участь у розробленні проектів національних стандартів ДСТУ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» та ДСТУ «Паливо дизельне довготривалого зберігання. Технічні умови».

1.2 Тема відповідно до проекту Частини 1 «Нові теми» Програми робіт з національної стандартизації на 2017 рік (код завдання 049.2.1.1-2017).

1.3 Узгодженість проекту національного стандарту з вимогами технічного завдання - проект національного стандарту розроблено згідно з вимогами технічного завдання на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ XXXX:20XX «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови».

2 Термін виконання

Стандарт буде розроблений в такі терміни:
початок – другий квартал 2016 року,
завершення – четвертий квартал 2016 року.

3 Призначеність і завдання національного стандарту

3.1 Кінцеві результати, яких необхідно досягти, та завдання, які передбачають виконати, застосовуючи національний стандарт - забезпечення вітчизняної промисловості національним нормативним документом на автомобільні бензини, що закладаються на довготривале зберігання в системі Держрезерву України та Міністерстві оборони України.

В Україні з 1 липня 2016 року єдиним діючим національним стандартом, що регламентує характеристики та фізико-хімічний склад автомобільних бензинів, є ДСТУ 7687:2015 «Бензини автомобільні Євро. Технічні умови». Вимоги до бензинів у цьому стандарті відповідають «Технічному регламенту щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив бензинів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2014 року № 927 (далі – Технічний регламент). Гарантійний термін

зберігання таких бензинів – 6 місяців від дати виготовлення. Ці бензини реалізуються через мережі АЗС, їх якість постійно контролюється на відповідність вимогам Технічного регламенту в рамках ринкового нагляду та згідно процедур оцінки відповідності палив, що визначені в Технічному регламенті. У національному стандарті ДСТУ 7687:2015 не враховано вимоги до автомобільних бензинів щодо їх тривалого зберігання.

Кожний цикл освіження матеріальних цінностей державного резерву призводить до значних витрат бюджетних коштів. Тому перехід Держрезерву України на новий державний стандарт ДСТУ 7687:2015 «Бензини автомобільні Євро. Технічні умови», в якому встановлено гарантійний термін зберігання лише 6 місяців, навіть при зберіганні мінімальної кількості палива, буде коштувати бюджету значних додаткових витрат.

Технічним регламентом дозволено з 1 січня 2018 року введення в обіг на території України тільки автомобільних бензинів екологічного класу Євро5, який не передбачає застосування низькооктанових бензинів марки А-80. Тому закладання в державний матеріальний резерв, закупівля та постачання низькооктанових автомобільних бензинів для потреб Збройних Сил України на особливий період та ліквідації надзвичайних ситуацій за національним стандартом ДСТУ 7687:2015, що відповідає Технічному регламенту, буде неможливою.

Таким чином, в Україні на сьогодні склалася нагальна потреба розроблення і впровадження національного стандарту на бензини автомобільні, що закладаються на довготривале зберігання (3 роки) до Державного матеріального резерву та у Збройних Силах України.

Завданням роботи є розроблення проекту національного стандарту на автомобільні бензини довготривалого зберігання.

3.2 Пріоритетні питання, вирішенню яких сприятиме розроблюваний національний стандарт – створення в Україні системи стабілізаційних запасів нафти та нафтопродуктів та управління нею відповідно до Директиви 2009/119/ЄС стосовно зобов'язання держав-членів підтримувати мінімальний рівень резервів сирової нафти та/або нафтопродуктів; підвищення рівня енергетичної безпеки держави завдяки створенню ефективної системи захисту економіки України від раптового стихійного та довгострокового припинення постачання нафти та нафтопродуктів, зумовленого техногенними, природними, військовими, політичними та іншими кризами в країнах-постачальниках нафти та нафтопродуктів.

3.3 Наявність в проекті розроблюваного національного стандарту положень, що відповідають законодавству, викладають їхню суть з посиланням на відповідні підпункти, пункти, підрозділи, розділи тощо проекту національного стандарту та абзаци, підпункти, пункти, частини статей, статті тощо відповідного акта законодавства – в національному стандарті будуть використані нормативно-правові акти, якими регулюють і регламентують питання охорони праці, транспортування тощо.

4 Характеристика об'єкта стандартизації

4.1 Коротка характеристика об'єкта стандартизації та його відповідність потребам національної економіки й суспільства, споживачів, сучасному рівневі наукових досягнень, знань і практики - об'єктом стандартизації є автомобільні бензини, що закладаються на довготривале зберігання в системі Держрезерву України та Міністерстві оборони України.

Основним завданням довготривалого зберігання нафтопродуктів є збереження їх показників якості та забезпечення придатності для використання після довготривалого зберігання. Тому автомобільні бензини, призначені для формування довгострокового запасу, повинні мати спеціальні характеристики, що забезпечують:

а) зменшення втрат від випаровування під час довготривалого зберігання;

У таких бензинах значення верхньої межі тиску насиченої пари має бути нижче, ніж у бензинах для поточного застосування, а за фракційним складом вони мають бути більш важкими;

б) зменшення процесів окиснення та осмолення під час довготривалого зберігання;

У таких бензинах вміст ненасичених вуглеводнів має бути меншим, а вміст оксигенатних сполук (етилового, ізопропілового, ізобутилового, третбутилового спиртів, етерів тощо), які спричиняють швидке окиснення, взагалі повинен бути відсутнім. Крім того, бензини довготривалого зберігання повинні характеризуватися значно вищим значенням показника «Стабільність до окиснення (індукційний період)», ніж бензини для поточного застосування;

в) збереження показників якості.

Сучасні технології виготовлення автомобільних бензинів передбачають введення до їх складу октанопідвищуючих, антикорозійних, антиокиснювальних, мийних присадок та пакетів присадок, термін збереження властивостей більшості з яких, як правило, не перевищує півроку. Наявні в бензинах присадки з часом схильні до розкладання та леткості, що призводить до погіршення показників якості бензинів та їх експлуатаційних характеристик, а також до можливого розшарування продукту. Тому бензини, призначені для довготривалого зберігання, не повинні містити у своєму складі присадок і добавок.

Технічні вимоги до бензинів, які будуть встановлені в розроблюваному стандарті, мають забезпечити вищенаведені характеристики.

В стандарті буде встановлено технічні вимоги до бензинів марок А-92, А-80.

Вимоги щодо безпеки бензинів для здоров'я і праці людей перебуватимуть в межах, встановлених чинним законодавством.

4.2 Взаємозв'язок об'єкта стандартизації з іншими об'єктами даної та суміжних сфер стандартизації – стандарт взаємопов'язаний зі стандартами на методи контролювання, відбирання проб, безпеки, охорони довкілля, маркування, пакування, транспортування тощо.

4.3 Підстава для визначення показників, норм, характеристик, положень тощо проекту національного стандарту.

Під час розроблення проекту стандарту були використані:

Технічне завдання на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови»;

нормативно-правові акти, якими регулюють і регламентують питання охорони праці, транспортування тощо, зокрема:

- а) НАПБ А.01.001-2014 Правила пожежної безпеки в Україні;
- б) Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці;
- в) Правила перевезення небезпечних вантажів.

5 Взаємозв'язок з іншими національними НД

5.1 Належність проекту національного стандарту до групи взаємопов'язаних національних стандартів - розроблюваний стандарт ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» буде входити до групи взаємопов'язаних національних стандартів «Рідинне паливо», до якої входять стандарти на автомобільні палива та низка стандартів на методи їх випробувань.

Код УКНД 75.160.20.

5.2 Належність проекту національного стандарту до групи національних стандартів на однорідну продукцію – розроблюваний національний стандарт буде входити до групи однорідної продукції – бензин моторний (газолін).

Код ДКПП 19.20.21

5.3 Національні стандарти, з якими потрібно пов'язати чи узгодити проект національного стандарту – розроблюваний національний стандарт буде пов'язаний зі стандартами на терміни та визначення, методи контролювання, відбирання проб, безпеки, охорони довкілля, маркування, пакування, зберігання, транспортування тощо.

Стандарт буде оформлено згідно з ДСТУ 1.5.

5.4 Національні НД, що їх треба перевірити, переглянути, скасувати, відновити чи до яких необхідно внести зміни після прийняття проекту національного НД – національних НД, що їх треба перевірити, переглянути, скасувати, відновити чи до яких необхідно внести зміни після прийняття проекту національного НД, немає.

6 Джерела інформації

Для розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» буде використано такі джерела інформації:

ДСТУ 1.2:2015 Національна стандартизація. Правила проведення робіт з національної стандартизації;

ДСТУ 1.5:2003 Національна стандартизація. Правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів (ISO/IEC Directives, part 2, 2001, NEQ);

ДСТУ 4063-2001 Бензини автомобільні. Технічні умови;

ДСТУ 7687:2015 Бензини автомобільні Євро. Технічні умови;

ДСТУ 3651.1-97 Метрологія. Одиниці фізичних величин. Похідні одиниці фізичних величин Міжнародної системи одиниць та позасистемні одиниці. Основні поняття, назви та позначення;

ДК 004:2008 Український класифікатор нормативних документів (ICS:2005, MOD);

ДК 016:2010 Державний класифікатор продукції та послуг;

Правила пожежної безпеки в Україні;

Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці;

Технічний регламент щодо вимог до автомобільних бензинів, дизельного, суднових та котельних палив, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2014 року № 927.

7 Додаткові дані

Вимоги до проекту національного стандарту, додатково визначені в технічному завданні, які було виконано під час розроблення проекту НД. Додаткові дані в Технічному завданні на розроблення проекту національного стандарту ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» не були встановлені.

8 Дата набуття чинності

8.1 Дата набуття чинності, з якої передбачено ввести в дію національний стандарт, урахувавши час, необхідний для виконання підготовчих заходів – орієнтовно 1 липня 2017 року.

8.2 Підготовчі заходи для впровадження національного стандарту.

Для впровадження ДСТУ ХХХХ:20ХХ «Бензини автомобільні довготривалого зберігання. Технічні умови» необхідно провести комплекс робіт з постановки бензинів автомобільних на виробництво, проведення сертифікаційних випробувань тощо.

9 Інформація про коментарі

Інформація про коментарі буде викладена після їх отримання.

Директор ТОВ «НДІ «МАСМА»

Б.Ф. Кочірко

« 05 » 10 2016 р.